C/2026/3937

1.9.2026.

PADOMES IETEIKUMS

(2026. gada 10. jūlijs),

par Slovēnijas ekonomikas, sociālo, nodarbinātības, strukturālo un budžeta politiku

(C/2026/3937)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2024/1263 (2024. gada 29. aprīlis) par ekonomikas politikas efektīvu koordināciju un budžeta daudzpusēju uzraudzību un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 ([1]), un jo īpaši tās 3. panta 3. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

(1) Regulā (ES) 2024/1263 ir precizēts, ka ekonomikas pārvaldības sistēmas mērķi ir veicināt stabilas un ilgtspējīgas publiskās finanses, ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi un noturību, izmantojot reformas un investīcijas, un novērst pārmērīgu valdības budžeta deficītu. Regulā ir noteikts, ka Padome un Komisija Eiropas pusgada kontekstā veic daudzpusēju uzraudzību saskaņā ar Līgumā par Eiropas Savienības darbību (LESD) noteiktajiem mērķiem un prasībām. Eiropas pusgads jo īpaši ietver konkrētām valstīm adresētu ieteikumu formulēšanu un to īstenošanas uzraudzību.

(2) 2025. gada 25. novembrī Komisija pieņēma atzinumu par Slovēnijas 2026. gada budžeta plāna projektu. Tajā pašā datumā Komisija uz Regulas (ES) Nr. 1176/2011 pamata pieņēma 2026. gada brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurā Slovēnija nebija minēta to dalībvalstu vidū, par kurām būs jāizstrādā padziļināts pārskats. Komisija pieņēma arī ieteikumu attiecībā uz Padomes ieteikumu par eurozonas ekonomikas politiku, ieteikumu attiecībā uz Padomes ieteikumu par cilvēkkapitālu Eiropas Savienībā, kā arī priekšlikumu attiecībā uz 2026. gada vienoto nodarbinātības ziņojumu, kurā analizēta nodarbinātības pamatnostādņu un Eiropas sociālo tiesību pīlāra principu īstenošana. Ieteikumu par eurozonas ekonomikas politiku ([2]) Padome pieņēma 2026. gada 21. aprīlī un vienoto nodarbinātības ziņojumu un ieteikumu par cilvēkkapitālu – 2026. gada 9. martā.

([1]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1263 (2024. gada 29. aprīlis) par ekonomikas politikas efektīvu koordināciju un budžeta daudzpusēju uzraudzību un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (OV L, 2024/1263, 30.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([2]) OV C, C/2026/2434, 28.4.2026., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj.

(3) Komisija 2025. gada 29. janvārī publicēja Konkurētspējas kompasu – stratēģisku satvaru, kura mērķis ir nākamajos piecos gados palielināt Savienības globālo konkurētspēju. Tajā ir noteikts, ka trīs pārmaiņu imperatīvi, proti, inovācija, dekarbonizācija un konkurētspēja, kā arī drošība, ir būtiski ilgtspējīgas ekonomikas izaugsmes pīlāri. Kopš Konkurētspējas kompasa publicēšanas tas ir izmantots Eiropas pusgada darbā, proti, ar tā palīdzību ir nodrošināts, ka dalībvalstu ekonomikas politika atbilst ES stratēģiskajiem mērķiem un ka tiek izveidota vienota pieeja ekonomikas pārvaldībai, kas visā Savienībā veicina ilgtspējīgu izaugsmi, inovāciju un noturību.

(4) 2026. gadā Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgads risinās vienlaikus ar Atveseļošanas un noturības mehānisma (ANM) noslēguma posma īstenošanu ([3]). Atveseļošanas un noturības plāniem (ANP) līdztekus kohēzijas politikas finansējumam ir bijusi būtiska nozīme Eiropas pusgada politikas prioritāšu īstenošanā, jo šie plāni bija nepieciešami, lai efektīvi pievērstos visām problēmām, kas konstatētas iepriekšējos ciklos konkrētām valstīm adresētajos attiecīgajos ieteikumos, vai arī būtiskai to daļai, un Eiropas kohēzijas politikas finansētajās programmās bija jāņem vērā konkrētām valstīm adresētie ieteikumi. Tuvojoties ANM darbības beigām, joprojām ir būtiski saglabāt un izmantot ANM ietvaros atbalstītās un īstenotās reformas un investīcijas, jo īpaši tās, kas palīdz risināt konkrētām valstīm adresētajos ieteikumos konstatētās problēmas.

(5) 2026. gada 3. jūnijā Komisija publicēja 2026. gada ziņojumu par Slovēniju. Tajā tika izvērtēts, kā Slovēnija īstenojusi 2025. gadā tai adresētos ieteikumus un kā tā īsteno ANP. Pamatojoties uz minēto izvērtējumu, ziņojumā par valsti tika identificētas visneatliekamākās problēmas, ar kurām saskaras Slovēnija. Tajā tika vērtēts arī Slovēnijas progress Eiropas sociālo tiesību pīlāra īstenošanā un Savienības pamatmērķrādītāju sasniegšanā nodarbinātības, prasmju un nabadzības un sociālās atstumtības mazināšanas jomā, kā arī progress Apvienoto Nāciju Organizācijas ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanā.

(6) Padome 2025. gada 21. janvārī pēc Komisijas novērtējuma un ieteikuma pieņēma ieteikumu, ar ko apstiprina Slovēnijas valsts vidēja termiņa fiskāli strukturālo plānu ([4]). Plāns aptver laikposmu 2025.–2028. gadam un atspoguļo fiskālo korekciju četru gadu garumā. Padome ieteica šādus neto izdevumu maksimālos pieauguma tempus: 5,6 % 2025. gadā, 4,4 % 2026. gadā, 4,1 % 2027. gadā un 4,0 % 2028. gadā, un tiem atbilstošie maksimālie kumulatīvie pieauguma tempi, kas aprēķināti attiecībā pret 2023. bāzes gadu, ir 12,1 % 2025. gadā, 17,0 % 2026. gadā, 21,8 % 2027. gadā un 26,6 % 2028. gadā.

(7) Krievijas agresijas karš pret Ukrainu un tā sekas ir eksistenciāls pārbaudījums Eiropas Savienībai. Komisija ir aicinājusi dalībvalstis koordinēti pieprasīt Stabilitātes un izaugsmes pakta valsts izņēmuma klauzulas iedarbināšanu, lai atbalstītu ES centienus panākt strauju un būtisku aizsardzības izdevumu palielinājumu, un Eiropadome 2025. gada 6. marta sanāksmē atzinīgi novērtēja šo priekšlikumu. Saņēmusi Slovēnijas lūgumu, Padome 2025. gada 8. jūlijā pēc Komisijas ieteikuma pieņēma ieteikumu, kas ļauj Slovēnijai novirzīties no ieteiktajiem neto izdevumu maksimālajiem pieauguma tempiem ([5]). 2025.–2028. gada periods, kad darbosies valsts izņēmuma klauzula, Slovēnijai dod iespēju pārskatīt valdības izdevumu prioritātes vai palielināt valdības ieņēmumus, lai paliekošs aizsardzības izdevumu palielinājums vidējā termiņā neapdraudētu fiskālo stabilitāti.

([3]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/241 (2021. gada 12. februāris), ar ko izveido Atveseļošanas un noturības mehānismu (OV L 57, 18.2.2021., 17. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([4]) Padomes Ieteikums (2025. gada 21. janvāris), ar ko apstiprina Slovēnijas vidēja termiņa fiskāli strukturālo plānu (OV C, C/2025/640, 10.2.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/640/oj).

([5]) Padomes Ieteikums, ar ko Slovēnijai ļauj novirzīties no neto izdevumu maksimālajiem pieauguma tempiem, kurus noteikusi Padome saskaņā ar Regulu (ES) 2024/1263 (Valsts izņēmuma klauzulas iedarbināšana) (OV C, C/2025/3973, 20.8.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3973/oj).

(8) Slovēnija 2026. gada 30. aprīlī iesniedza 2026. gada progresa ziņojumu ([6]), informējot par ieteikto neto izdevumu maksimālo pieauguma tempu ievērošanu un tādu reformu un investīciju īstenošanu, ar kurām reaģē uz galvenajām problēmām, kas konstatētas Eiropas pusgada konkrētai valstij adresētajos ieteikumos. Gada progresa ziņojums atspoguļo arī Slovēnijas pienākumu divreiz gadā ziņot par panākto progresu atveseļošanas un noturības plāna īstenošanā saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 27. pantu.

(9) Reālā IKP pieaugums 2025. gadā bija 1,1 %, un SPCI inflācija bija 2,5 %. Komisijas 2026. gada pavasara prognozē paredzēts, ka reālais IKP 2026. gadā palielināsies par 1,9 % un 2027. gadā par 2,3 %, taču SPCI inflācija 2026. gadā plānota 3,5 % apmērā un 2027. gadā 2,5 % apmērā.

(10) Saskaņā ar *Eurostat* sniegtajiem datiem ([7]) Slovēnija vispārējās valdības budžeta deficīts pieauga no 0,9 % no IKP 2024. gadā līdz 2,5 % no IKP 2025. gadā. Deficīta pieaugums 2025. gadā galvenokārt atspoguļo kārtējo izdevumu pastāvīgu pieaugumu, rekordaugstu publisko investīciju līmeni un ieņēmumu ciklisku palēnināšanos. Pamatojoties uz prognozes termiņa datumā zināmajiem politikas pasākumiem, Komisijas 2026. gada pavasara prognozē paredzēts, ka deficīts 2026. gadā būs 3,3 % no IKP un 2027. gadā – 3,5 % no IKP. Pieaugums 2026. gadā galvenokārt atspoguļo kārtējo izdevumu pieaugumu, kas saistīts ar valdības starppatēriņu, sociālajiem pabalstiem un algām publiskajā sektorā. Deficīta pieaugums 2027. gadā galvenokārt atspoguļo to, ka beidzas ES pārvietojumu no ANM dotācijām termiņš pastāvīgi augsta publisko investīciju līmeņa kontekstā.

(11) Pēc Komisijas 2026. gada pavasara prognozes termiņa beigām Nacionālā asambleja 2026. gada 11. maijā pieņēma papildu deficītu palielinošus pasākumus iedzīvotāju ienākuma nodokļa, sociālo iemaksu, produktu nodokļu un sociālo pārvedumu jomā, kuru kopējās budžeta izmaksas saskaņā ar Komisijas aplēsēm 2026. gadā būs no 0,5 % līdz 1,0 % no IKP. Paredzams, ka lielākā daļa šo pasākumu nebūs pagaidu pasākumi, un tie palielinātu deficītu 2026. gadā un pēc tam. Turklāt iepriekšējā valdība sagatavoja vairākus taupības pasākumus, kuru mērķis bija samazināt valsts budžeta deficītu zem 3 % no IKP. Ņemot vērā nenoteiktību attiecībā uz to lielumu un pieņemšanu, šo jaunāko pasākumu ietekme šajā posmā netiek ņemta vērā.

(12) Saskaņā ar Komisijas aplēsēm fiskālā nostāja ([8]), kas ietver gan valsts, gan ES finansētos izdevumus, 2025. gadā bija ekspansīva, proti, 1,6 % no IKP. Tiek prognozēts, ka 2026. gadā tā būs ekspansīva, proti, 1,3 % no IKP, bet 2027. gadā – ierobežojoša, proti, 0,7 % no IKP.

(13) Saskaņā ar *Eurostat* sniegtajiem datiem ([9]) Slovēnijas vispārējās valdības parāds samazinājās no 66,4 % no IKP 2024. gada beigās līdz 65,7 % no IKP 2025. gada beigās. Parāda attiecības samazinājums 2025. gadā galvenokārt atspoguļo parādu samazinošu procentu likmju un izaugsmes likmju starpību. Pamatojoties uz prognozes termiņa datumā zināmajiem politikas pasākumiem, Komisijas 2026. gada pavasara prognozē paredzēts, ka parāda attiecība pret IKP līdz 2026. gada beigām samazināsies līdz 64,9 % un līdz 2027. gada beigām palielināsies līdz 65,1 %. Parāda attiecības samazinājums 2026. gadā galvenokārt atspoguļo parādu samazinošu procentu likmju un izaugsmes likmju starpību un parādu samazinošu atlikumu un plūsmu korekciju.

([6]) Slovēnijas 2026. gada progresa ziņojumu sagatavoja aizejošā valdība saskaņā ar nemainīgas politikas scenāriju. 2026. gada progresa ziņojumi ir pieejami https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

([7]) *Eurostat* euro rādītāji, 22.4.2026.

([8]) Fiskālā nostāja tiek definēta kā vispārējās valdības pamata budžeta stāvokļa izmaiņas pret iepriekšējo gadu. Tās mērķis ir novērtēt ekonomikas stimulu, ko rada fiskālā politika – gan tā, kas attiecas uz valsts finansējumu, gan tā, kas attiecas uz finansējumu no ES budžeta. Fiskālā nostāja tiek mērīta kā starpība starp i) vidēja termiņa potenciālo izaugsmi un ii) primāro izdevumu izmaiņām, atskaitot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus un ietverot izdevumus, ko finansē ar neatmaksājamu atbalstu (dotācijām) no Atveseļošanas un noturības mehānisma un citiem Savienības fondiem.

([9]) *Eurostat* euro rādītāji, 22.4.2026.

(14) Saskaņā ar *Eurostat* datiem ([10]) kopējie vispārējās valdības aizsardzības izdevumi Slovēnijā 2025. gadā bija 1,3 % no IKP, kas atbilst pieaugumam par 0,2 procentpunktiem no IKP salīdzinājumā ar 2021. atsauces gadu. Saskaņā ar Komisijas 2026. gada pavasara prognozi tie 2026. gadā būs 1,6 % no IKP, kas atbilst pieaugumam par 0,5 procentpunktiem no IKP salīdzinājumā ar 2021. gadu ([11]).

(15) Savienība joprojām saskaras ar energoapgādes traucējumu un paaugstināta cenu svārstīguma risku, ko saasina ģeopolitiskā spriedze, kura ietekmē globālos naftas un gāzes tirgus. 2022.–2023. gada enerģētiskās krīzes laikā gūtā pieredze liecina, ka plaši pasākumi, kas nav mērķorientēti, rada lielas fiskālās izmaksas un ir sociāli un ekonomiski neefektīvi. Kopš 2026. gada februārī sākās karš Tuvajos Austrumos, Slovēnija ir pieņēmusi fiskālās politikas pasākumus, lai mazinātu augsto enerģijas cenu ietekmi uz mājsaimniecībām un uzņēmumiem ([12]). Tie ietver mērķneorientētu akcīzes nodokļa samazinājumu dīzeļdegvielai, benzīnam un mazutam, pieņemot, ka tas turpināsies līdz gada beigām, un mērķneorientētu vides nodokļa samazinājumu attiecībā uz oglekļa dioksīdu dīzeļdegvielai, benzīnam un mazutam, kura termiņš beigsies 2026. gada jūnijā. Saskaņā ar Komisijas 2026. gada pavasara prognozi šo pasākumu fiskālās izmaksas 2026. gadā būs 0,2 % no IKP. Komisija lēš, ka šiem pasākumiem, ja tie paliktu spēkā līdz 2026. gada beigām, fiskālās izmaksas 2026. gadā sasniegs 0,3 % no IKP.

(16) Pamatojoties uz Komisijas aprēķiniem, neto izdevumi Slovēnijā 2025. gadā pieauga par 8,8 % un 2024. un 2025. gada kumulatīvais pieaugums bija 13,2 %. Neto izdevumu prognozētais pieaugums 2025. gadā ir lielāks par ieteikto maksimālo pieauguma tempu un atbilst novirzei 1,4 % apmērā no IKP gada griezumā. Aplūkojot 2024. un 2025. gadu kopā, tiek prognozēts, ka neto izdevumu kumulatīvais pieauguma temps arī pārsniegs ieteikto maksimālo pieauguma tempu, kas kumulatīvā izteiksmē atbilst novirzei 0,5 % apmērā no IKP. Ņemot vērā valsts izņēmuma klauzulas nodrošināto elastību lielākiem aizsardzības izdevumiem un aplūkojot kopā 2024. un 2025. gadu, neto izdevumu kumulatīvā novirze nedaudz pārsniedz 0,3 % no IKP.

(17) Pamatojoties uz Komisijas aprēķiniem, tiek prognozēts, ka neto izdevumi Slovēnijā 2026. gadā pieaugs par 7,2 % un 2024., 2025. un 2026. gada kumulatīvais pieaugums būs 21,3 %. Neto izdevumu prognozētais pieaugums 2026. gadā ir lielāks par ieteikto maksimālo pieauguma tempu un atbilst novirzei 1,2 % apmērā no IKP gada griezumā. Aplūkojot 2024., 2025. un 2026. gadu kopā, tiek prognozēts, ka neto izdevumu kumulatīvais pieauguma temps arī pārsniegs ieteikto maksimālo pieauguma tempu, kas kumulatīvā izteiksmē atbilst novirzei 1,7 % apmērā no IKP. Ņemot vērā valsts izņēmuma klauzulas nodrošināto elastību lielākiem aizsardzības izdevumiem un aplūkojot 2024., 2025. un 2026. gadu kopā, neto izdevumu kumulatīvā novirze ir 1,2 % apmērā no IKP.

(18) 2026. gada 3. jūnijā Komisija nāca klajā ar ziņojumu saskaņā ar LESD 126. panta 3. punktu ([13]). Minētajā ziņojumā bija novērtēta Slovēnijas situācija attiecībā uz deficīta kritēriju, tā kā tās plānotais vispārējās valdības budžeta deficīts 2026. gadā pārsniedz atsauces vērtību, kas ir 3 % no IKP. Ziņojumā tika secināts, ka Slovēnija nav ievērojusi deficīta kritēriju. Tajā pašā laikā Padome ir iedarbinājusi valsts izņēmuma klauzulu attiecībā uz Slovēniju, un deficīts, kas pārsniedz atsauces vērtību, saskaņā ar 2026. gada pavasara prognozi ir pilnībā izskaidrojams ar aizsardzības izdevumu pieaugumu kopš 2021. gada. Tomēr, lai gan Komisija uzskata, ka šajā posmā nav pamata sākt pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru attiecībā uz Slovēniju, joprojām pastāv ievērojama nenoteiktība par fiskālo perspektīvu 2026. gadam (sk. 12. apsvērumu). Ja uzticamā un savlaicīgā veidā netiks veikti pietiekami korektīvi pasākumi, rudenī varētu tikt sākta pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūraattiecībā uz Slovēniju. Ņemot vērā šo novērtējumu un Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu, kas paredzēts saskaņā ar LESD 126. panta 4. punktu, Komisija šajā posmā nav ierosinājusi sākt pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru.

([10]) *Eurostat*, valdības izdevumi pēc valdības funkciju klasifikācijas (*COFOG*).

([11]) NATO aizsardzības izdevumu definīcija atšķiras no valdības funkciju klasifikācijā (*COFOG*) lietotās aizsardzības izdevumu definīcijas. Turklāt atšķirības varētu izraisīt arī izdevumu, jo īpaši ar militāro ekipējumu saistītu izdevumu, ierakstīšanas laiks, tāpēc ka NATO pārskatos netiek ievēroti nacionālo kontu noteikumi par ierakstīšanas laiku.

([12]) Tas atspoguļo situāciju Komisijas 2026. gada pavasara prognozes termiņa datumā (2026. gada 4. maijs).

([13]) Komisijas saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 126. panta 3. punktu sagatavotais ziņojums (3.6.2026., COM (2026) 302 final).

(19) Slovēnijas nodokļu struktūra lielā mērā ir atkarīga no darbaspēka nodokļiem, kas 2023. gadā veidoja 52 % no kopējiem nodokļu ieņēmumiem. Ņemot vērā iedzīvotāju straujo novecošanu un darbspējas vecuma darbaspēka samazināšanos, Slovēnijas lielā paļaušanās uz darbaspēka nodokļiem rada strukturālu risku, jo augsts nodokļu īpatsvars darbaspēka izmaksās var atturēt no darbvietu radīšanas un negatīvi ietekmēt darbaspēka piedāvājumu un konkurētspēju. Pašlaik Slovēnija ierobežoti izmanto mazāk kropļojošus ieņēmumu avotus; regulārie īpašuma nodokļi rada ieņēmumus, kas ir krietni zemāki nekā ES vidējais rādītājs, un reformas šajā jomā nav ierosinātas. Slovēnijai trūkst sistēmas, lai izvērtētu nodokļu izdevumu, kas 2023. gadā bija 5,2 % apmērā no IKP, plašas atkārtošanās ekonomisko efektivitāti vai nepieciešamību. Šo izdevumu sistemātiska pārskatīšana un īpašuma nodokļu korekcijas paplašinātu nodokļu bāzi un radītu papildu fiskālo telpu. Nodokļu struktūras līdzsvarošana ar izaugsmei labvēlīgākiem un ilgtspējīgākiem avotiem mazina strukturālos riskus un atbalsta fiskālo ilgtspēju.

(20) Lai risinātu pieaugošās novecošanas izmaksas un uzlabotu publisko finanšu kvalitāti, ir jāuzlabo publisko izdevumu efektivitāte. Lai gan Slovēnijai ir pieredze izdevumu analīzes sagatavošanā, tā vēl nav sistemātiski integrēta ikgadējā budžeta procesā. Institucionalizējot regulāru izdevumu pārskatīšanu lielākajās izdevumu jomās, jo īpaši sociālajā aizsardzībā (17,1 % no IKP), veselības aprūpē (8 %), ekonomikas lietās (5,7 %) un izglītībā (5,5 %), tiktu veicināta efektīvāka resursu pārdale un palielināta pārskatatbildība. Neraugoties uz sociālo pārvedumu pieaugumu, nabadzības vai sociālās atstumtības riskam pakļauto cilvēku īpatsvars ceturto gadu pēc kārtas ir palielinājies, jo īpaši atspoguļojot nabadzības riska rādītāja pieaugumu vecāka gadagājuma iedzīvotāju vidū, kas liecina, ka sistēma nesasniedz visneaizsargātākos. Efektivitātes pieaugumu varētu panākt, mērķtiecīgāk piešķirot sociālos pabalstus, saskaņojot sadrumstaloto ģimenes atbalstu un risinot slimības atvaļinājuma pabalstu jautājumu. Demogrāfiskā lejupslīde, iedzīvotāju novecošana un nevienmērīga piekļuve kvalitatīviem pamatpakalpojumiem (veselības aprūpei un izglītībai) palielina teritoriālās atšķirības, kas jo īpaši ietekmē lauku apvidus. Turklāt, lai gan publiskās investīcijas joprojām ir lielas, ir jāuzlabo to sastāvs un plānošana, pastiprinot koordināciju starp valsts un vietējām iestādēm, lai nodrošinātu fiskālo ilgtspēju un atbalstītu izaugsmes potenciālu.

(21) Slovēnijā kohēzijas politikas programmu īstenošana, kas ietver atbalstu no Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF), Taisnīgas pārkārtošanās fonda (TPF), Eiropas Sociālā fonda Plus (ESF+) un Kohēzijas fonda (KF), pārsniedz ES līmeņa vidējo tempu gan projektu atlases, gan maksājumu ziņā. Ir svarīgi saglabāt pašreizējo tempu, vienlaikus maksimāli palielinot investīciju ietekmi uz vietas. Slovēnija jau veic pasākumus saskaņā ar kohēzijas politikas programmām, lai veicinātu konkurētspēju un izaugsmi. Tomēr dažās jomās var būt nepieciešama turpmāka īstenošanas stiprināšana, tostarp jomās, kas saistītas ar prasmēm, pētniecību un inovāciju, pielāgošanos klimata pārmaiņām, ūdens resursu apsaimniekošanu un vietējo pakalpojumu sniegšanu. Ir būtiski nodrošināt, ka ātri un efektīvi tiek īstenotas jaunās investīcijas, ko Slovēnija identificējusi kohēzijas politikas fondu vidusposma pārskatīšanā, jo īpaši tās, kas saistītas ar piecām Vidusposma pārskatīšanas regulā ([14]) noteiktajām prioritātēm.

(22) Slovēnija saskaras ar vairākām problēmām, kas saistītas ar enerģētikas nozari, ilgtspējīgu transportu, klimatnoturību un vidi, darījumdarbības vidi, konkurētspēju un darbaspēka trūkumu.

(23) Kā noteikts Konkurētspējas kompasā, visām ES, valstu un vietējām iestādēm ir jāpieliek lielas pūles, lai izstrādātu vienkāršākus noteikumus un paātrinātu administratīvās procedūras. Komisija ir izvirzījusi vērienīgus mērķus administratīvā sloga mazināšanai – vismaz par 25 % attiecībā uz visiem uzņēmumiem un vismaz par 35 % attiecībā uz MVU. Turklāt tā ir izveidojusi jaunus rīkus šo mērķu sasniegšanai, piemēram, sistemātisku ES regulējuma stresa testu un pastiprinātu dialogu ar ieinteresētajām personām. Lai sasniegtu šo mērķi, arī Slovēnijai ir jārīkojas. Lai gan ir panākts zināms progress, joprojām ir vajadzīga ciešāka sadarbība un koordinācija starp valsts, reģionālo un vietējo līmeni. 66 % uzņēmumu ziņo, ka administratīvo procedūru sarežģītība ir šķērslis, veicot uzņēmējdarbību Slovēnijā ([15]). Strukturālās problēmas joprojām negatīvi ietekmē Slovēnijas uzņēmējdarbības vidi, un darbaspēka un prasmju trūkums, regulatīvais un nodokļu slogs ir būtiski šķēršļi investīcijām un izaugsmei. Atļauju piešķiršanas procesi joprojām ir īpaši apgrūtinoši, jo būvniecības un vides atļauju termiņi ir ilgi, juridiskās formalitātes ir jāpārvalda fiziski un digitālo reģistru sadarbspēja ir ierobežota. Neraugoties uz ievērojamo progresu publisko pakalpojumu digitalizācijā, Slovēnija joprojām ir zem ES vidējā rādītāja, un joprojām pastāv dažas problēmas saistībā ar to, kā nodrošināt datu orientāciju uz lietotāju, to sadarbspēju un atkalizmantošanu visos valdības līmeņos. Joprojām pastāv regulatīvie šķēršļi vienotajam tirgum, kas jo īpaši ietekmē pārrobežu pakalpojumu tirdzniecību un dažas reglamentētas profesijas, un progress to novēršanā joprojām ir ierobežots. Šajā sakarā regulējuma vienkāršošanas un administratīvās modernizācijas tvēruma, vērienīguma un tempa palielināšana var uzlabot kvalitāti un pazemināt cenas, kā arī atbalstīt izaugsmi ilgtermiņā.

([14]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2025/1914 (2025. gada 18. septembris), ar ko groza Regulas (ES) 2021/1058 un (ES) 2021/1056 attiecībā uz īpašiem pasākumiem stratēģisku problēmu risināšanai vidusposma pārskatīšanas kontekstā.

([15]) "*Businesses' attitudes towards corruption in the EU*", Eirobarometra kopsavilkuma ziņojums (2025. gads).

(24) Slovēnijas publiskā un privātā sektora saiknes pētniecības un inovācijas jomā koppublikāciju ziņā joprojām nedaudz pārsniedz ES vidējo rādītāju, taču valstij ir grūti pārvērst izcilu pētniecību sekmīgos produktos, un šajā aspektā turpmāku progresu varētu panākt, atvieglinot zināšanu nodošanu un nodrošinot pietiekamu finansiālo atbalstu pētniecības un inovācijas darbībai. Lai gan uzņēmumu izdevumi pētniecībai un izstrādei Slovēnijā atbilst ES vidējam rādītājam, tie trīs gadus ir samazinājušies līdz 1,5 % no IKP, jo īpaši MVU vidū. Turklāt Slovēnijas publiskie izdevumi pētniecībai un izstrādei joprojām atpaliek no ES vidējā 2024. gada rādītāja (0,64 % pret 0,72 % no IKP), kā arī no valsts mērķrādītāja (1,25 %). Tiek efektīvi stiprinātas reģionālās inovācijas spējas, lai gan daži reģioni joprojām saskaras ar mazākām investīcijām pētniecībā un izstrādē un vājākiem produktivitātes rezultātiem, kas ierobežo konkurētspēju un inovācijas virzītu izaugsmi. Lai gan tiek īstenotas dažas pozitīvas iniciatīvas, tostarp stratēģiski finansēšanas projekti un mērķtiecīgs atbalsts priekšlikumiem ar augstu potenciālu, ir svarīgi efektīvi ieviest alternatīvus investīciju instrumentus, jo īpaši jaunuzņēmumiem, lai pilnībā izmantotu Slovēnijas inovācijas spējas un panāktu to pilnīgu īstenošanu. Slovēnija ir centusies uzlabot pētniecības un inovācijas pārvaldību, lielāko daļu pētniecības un inovācijas rīcībpolitiku konsolidējot vienā ministrijā, atjauninot Likumu par pētniecības, izstrādes un inovācijas pasākumiem un izveidojot horizontālus koordinācijas mehānismus, lai racionalizētu politikas iniciatīvas, kas bija daļa no Slovēnijas atveseļošanas un noturības plāna (ANP). Lai gan šīs reformas ir īstenotas, to ietekme vēl nav jūtama, un mehānismiem var būt nepieciešams pievienot uzraudzības komponentu, lai sekotu līdzi progresam un iespējamai pastiprināšanai. Turklāt vēl nav ieviesta sistemātiskāka pieeja zināšanu nodošanai, kas var kavēt augstas kvalitātes akadēmisko pētījumu pārvēršanu komerciāli dzīvotspējīgos produktos.

(25) Slovēnijas uzņēmumi galvenokārt paļaujas uz banku finansējumu, jo valsts kapitāla tirgus ir mazāk attīstīts un vietējo institucionālo ieguldītāju līdzdalība inovatīvu uzņēmumu un jaunuzņēmumu finansēšanā ir ierobežota. Privātā kapitāla un riska kapitāla nozares ir ievērojami mazāk attīstītas nekā to ES darījuma partneri, un aktīvi 2024. gadā veidoja tikai attiecīgi 0,04 % un 0,01 % no IKP salīdzinājumā ar ES vidējiem rādītājiem 0,46 % un 0,06 % no IKP. Turklāt Slovēnijas mājsaimniecībām ir tendence lielu daļu savu finanšu aktīvu turēt skaidrā naudā un noguldījumos, nevis ieguldīt uz tirgu balstītos finanšu instrumentos. Pensiju fondu nozarē ir zems aktīvu līmenis, proti, tikai 7,1 % no IKP 2024. gadā, kas ir trešais zemākais līmenis ES. Slovēnijā ir jāpaplašina un jādažādo nebanku finansēšanas tirgus, lai palielinātu riska kapitāla pieejamību un veicinātu inovatīvas investīcijas un ilgtermiņa konkurētspēju. Pašu kapitāla finansējuma un riska kapitāla attīstībai trūkst atbalsta no pensiju nodrošinātāju kapitālieguldījumiem, kas var veicināt papildpensiju pieaugumu un ir svarīgi inovatīvu jaunuzņēmumu izaugsmei.

(26) Fosilās degvielas, kuru liela daļa tiek importēta, joprojām veido ievērojamu daļu no Slovēnijas energoresursu struktūras (58 %), veicinot augstākas un svārstīgākas cenas, kas savukārt ietekmē konkurētspēju. Turklāt Slovēnijai bija jāpaļaujas uz statistisku pārvedumu, lai sasniegtu savu valsts atjaunīgās enerģijas mērķrādītāju (25 %). Neraugoties uz zināmu progresu, ir vajadzīgi koncentrēti centieni, lai paātrinātu atjaunīgo energoresursu ieviešanu visās nozarēs, tostarp enerģijas uzkrāšanas izmantošanu un energoefektivitātes pasākumu īstenošanu. Lai gan energoefektivitātes pasākumus, it īpaši ēku renovāciju, turpināja īstenot, izmantojot valsts finansēšanas satvaru un dažādus ES fondus, t. sk. ANM, Slovēnijas pastiprinātie centieni ļaus sasniegt ilgtermiņa renovācijas stratēģijas mērķus līdz samazināt ēku enerģijas patēriņu.

(27) Atļauju piešķiršanas un administratīvās procedūras tīkla mēroga atjaunīgās enerģijas iekārtām, tostarp vēja enerģijas iekārtām, joprojām ir būtisks šķērslis atjaunīgo energoresursu jomā Slovēnijā. Lai gan ir gūti panākumi tiesiskā regulējuma reformēšanā, vides un pašvaldību līmeņa procedūras joprojām var ilgt līdz pat vairākiem gadiem. Slovēnijā vairāk nekā desmit gadu laikā nav reģistrēts vēja enerģijas jaudas pieaugums, un jaunas saules fotoelementu jaudas izvēršana 2025. gadā ir ievērojami palēninājusies salīdzinājumā ar iepriekšējiem trim gadiem. Paātrinātas apguves teritoriju noteikšana atjaunīgās enerģijas iekārtām, kurās atļauju piešķiršanas un administratīvās procedūras tiek efektīvi vienkāršotas un saīsinātas, varētu palīdzēt ievērojami paātrināt izvēršanu. Turklāt spēju veidošana apmācības un papildu resursu veidā, kas pieejami vietējām iestādēm, varētu vēl vairāk paātrināt pieprasījumu apstrādi, kā arī pārvarēt vietējo opozīciju. Tajā pašā laikā reģioni, kuros notiek pakāpeniska atteikšanās no oglēm, saskaras ar ievērojamām taisnīgas pārkārtošanās problēmām, kas saistītas ar ekonomikas diversifikāciju, darbaspēka pārkvalifikāciju un tīras enerģijas infrastruktūras attīstību.

(28) Tīkla ierobežojumi, jo īpaši sadales līmenī, ir sākuši mazināties, daļēji ANM investīciju īstenošanas rezultātā. Tomēr, lai uzturētu decentralizētu atjaunīgo energoresursu pastāvīgu integrāciju, vienlaikus arī apmierinot pieaugošo elektroenerģijas pieprasījumu no elektrifikācijas, būs ievērojami jāpalielina investīcijas tīklā, tostarp digitalizācijā.

(29) Ilgtspējīga transporta ieviešana joprojām atpaliek no pārējās ES, un privāto automašīnu izmantošana joprojām ir ļoti liela. Autotransports joprojām ir galvenais siltumnīcefekta gāzu emisiju, gaisa piesārņojuma un enerģijas patēriņa avots šajā nozarē. Visas šīs vērtības pārsniedz ES vidējo rādītāju. Ir veikti pasākumi saistībā ar lielas noslodzes transportlīdzekļu nodevu iekasēšanas sistēmu, kas balstīta uz nobraukto attālumu. Notiek daudzas lielas investīcijas dzelzceļā un e-mobilitātē saskaņā ar Atveseļošanas un noturības plānu, Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu un kohēzijas politikas programmu. Tomēr joprojām ir aktuāla nepieciešamība pievērsties ilgtspējīgam pasažieru transporta piedāvājumam un ieviešanai un veikt ieguldījumus noturīgā dzelzceļa infrastruktūrā *TEN-T* koridoros, tostarp pārrobežu posmos, un sagatavot ātrgaitas dzelzceļa līnijas.

(30) Slovēnija ir ļoti neaizsargāta un bieži pakļauta ar klimatu saistītiem riskiem, jo īpaši plūdiem, karstuma viļņiem, sausumam un meža ugunsgrēkiem, kas ir nevienmērīgi sadalīti starp reģioniem un negatīvi ietekmē valsts ekonomiku un sabiedrību. Neraugoties uz pieaugošajiem riskiem, Slovēnijā joprojām ir viens no zemākajiem apdrošināšanas seguma rādītājiem pret ekstrēmiem notikumiem, kas saistīti ar laikapstākļiem un klimatu ES, un tas rada nepilnības finanšu aizsardzībā un norāda uz nepieciešamību paplašināt klimata apdrošināšanas mehānismu izmantošanu un ieviešanu. Slovēnija 2025. gadā pieņēma jaunu Klimata aktu, kas ievērojami nostiprināja klimatadaptācijas pārvaldības satvaru. Slovēnija arī pieņēma regulu ([16]), ar ko paredz noteikumus būvniecībai, zemes izmantošanai un citām darbībām plūdu un erozijas apdraudētās teritorijās. Tomēr tas ir tikai procesa sākums, un attiecīgās politikas efektīva īstenošana joprojām atpaliek valsts, reģionālā un vietējā līmenī. Pretplūdu aizsardzības pasākumu īstenošana kavējas, un dabā balstīti risinājumi vēl nav sistemātiski ieviesti visās nozarēs. Neraugoties uz centieniem, joprojām pastāv arī problēmas saistībā ar ūdens infrastruktūras modernizāciju, sadrumstalotu saldūdens ekosistēmu atjaunošanu, ūdens piesārņojuma samazināšanu un Slovēnijas dabas un ekosistēmu stāvokļa pasliktināšanos, kas turpina vājināt valsts klimatnoturību, ekosistēmu un ūdensresursu noturību.

(31) Pastāvīgais darbaspēka trūkums un prasmju neatbilstība apdraud investīcijas un konkurētspēju Slovēnijā. Aptuveni puse uzņēmumu ziņo par darbinieku trūkumu, un brīvo darbvietu rādītājs pārsniedz ES vidējo rādītāju. Demogrāfiskās pārmaiņas, darba apstākļi, prasmju trūkums un neatbilstība saasina šo trūkumu, jo īpaši izglītības, aprūpes, IKT, būvniecības un zinātnes un tehnikas profesijās, kurās nepieciešamas prasmes zinātnes, tehnoloģijas, inženierzinātnes un matemātikas (*STEM*) jomā. Slovēnijā ir ievērojams digitālo prasmju trūkums, proti, 63,9 % uzņēmumu ziņo par IKT prasmju nepietiekamību un pieaugušo digitālo prasmju rādītāju, kas atpaliek no ES vidējā rādītāja. Tas kavē uzņēmējdarbības digitalizāciju un apdraud cilvēkkapitāla attīstību. Tāpēc ir vajadzīgi stimuli digitālās pratības un kompetenču uzlabošanai. Turklāt jaunākajā ESAO *PISA* aptaujā par skolēnu prasmēm atklājās satraucoša pamatprasmju līmeņa samazināšanās tendence, un starptautiskajā pētījumā par datorpratību un informācijpratību (*ICILS*) tika konstatēts zems digitālās pratības līmenis. Jaunu zaļo prasmju nepietiekamība vēl vairāk radīs spiedienu uz darba tirgu, un tiek prognozēts, ka zaļās darbvietas veidos 40 % no visām brīvajām darbvietām. Lai novērstu darbaspēka trūkumu, Slovēnija paļaujas uz ārvalstu darba ņēmējiem, kas veidoja 16 % no valsts darbaspēka, un tiek prognozēts, ka līdz 2030. gadam tie sasniegs 26 % ([17]). Tomēr Slovēnija saskaras ar grūtībām piesaistīt augsti kvalificētus darba ņēmējus salīdzinājumā ar citām ES dalībvalstīm, iespējams, tādu faktoru dēļ kā ienākumu līmenis, zems digitalizācijas līmenis un iekļaujošas darbavietas ([18]). Lēnas administratīvās procedūras darbaspēka migrācijai, grūtības kvalifikācijas atzīšanā un sociālajā iekļaušanā joprojām ir šķērslis talantu piesaistīšanai, pieņemšanai darbā un noturēšanai. Turklāt, lai pielāgotos strukturālām pārmaiņām sabiedrībā, būs svarīgi vēl vairāk saskaņot izglītības sistēmu ar darba tirgus vajadzībām, pilnībā izmantot kvalificētu darbaspēku, nodrošinot politikas instrumentus, lai atbalstītu pāreju no vienas darbavietas uz citu, tostarp gados vecākus un mazkvalificētus darba ņēmējus, un stiprinot migrējošo darba ņēmēju integrāciju darba tirgū un sabiedrībā.

([16]) Dekrēts par nosacījumiem un ierobežojumiem attiecībā uz telpisku intervenci un darbību veikšanu teritorijās, ko apdraud plūdi un ar tiem saistīta iekšējo ūdeņu un jūras erozija.
([17]) Sk. *MoLFSAEO*, *Analiza razmer na trgu dela in rezultati srednje in dolgoročnih napovedi potreb trga dela do leta 2039*, 2025. gada oktobris.
([18]) Sk. *IMAD* ziņojumu par dzīves kvalitāti – 2025. gada attīstības ziņojums.

(32) Lai gan jaunākie darbaspēka apsekojuma (*LFS*) dati liecina par zināmu progresu laikposmā no 2022. līdz 2024. gadam, pieaugušo dalība apmācībā joprojām ir zema, kas ir ievērojami zemāka nekā ES vidējais rādītājs (2022. gada pieaugušo izglītības apsekojums, *SI*: 26,5 %, ES: 39,5 %), kā arī krietni zem Slovēnijas 2030. gada nacionālā mērķrādītāja, kas ir 60 %. Ir ļoti svarīgi paplašināt mūžizglītību un apmācību, attiecinot to uz visiem pieaugušajiem, tostarp neaizsargātām grupām. To Slovēnijas pieaugušo īpatsvars, kuriem ir vismaz digitālās pamatprasmes, 2025. gadā turpināja samazināties līdz 46,5 % (ES 60,4 %), un tas palēnina digitālo pārkārtošanos. Slovēnija ir apņēmusies izstrādāt valsts mēroga Prasmju rīcības plānu; tomēr sagatavošanās joprojām ir agrīnā posmā, tāpēc joprojām ir pāragri novērtēt tās iespējamo ietekmi.

(33) Joprojām ir būtiski sistemātiski, jēgpilni un savlaicīgi iesaistīt vietējās un reģionālās pašvaldības, sociālos partnerus, pilsonisko sabiedrību un citas attiecīgās ieinteresētās personas, lai nodrošinātu plašu līdzdalību sekmīgā Savienības finansēšanas instrumentu īstenošanā, kā arī Eiropas pusgada kontekstā.

(34) Atveseļošanas un noturības plāna ietvaros Slovēnijas publiskā sektora algu reforma stājās spēkā 2025. gada janvārī, pakāpeniski palielinoties publiskā sektora algām, tostarp veselības aprūpes, ilgtermiņa aprūpes darbiniekiem un skolotājiem. Līdztekus algu reformai 2025. gada oktobrī tika ieviests jauns ziemas pabalsts, un 2026. gada janvārī likumā noteiktā minimālā alga tika palielināta par 16 %. Slovēnija 2024. gadā ir arī ieviesusi pasākumus, lai uzlabotu personāla komplektēšanu un darba apstākļus veselības aprūpes, ilgtermiņa un sociālās aprūpes jomā, piemēram, stipendijas veselības aprūpes un sociālā darba profesijām, atvieglojot ārvalstu veselības aprūpes speciālistu profesionālo kvalifikāciju atzīšanu, un izmēģinājuma stažēšanās programmu aprūpes māsām (2024.–2026. gads), taču daži no šiem pasākumiem vēl nav pilnībā īstenoti. Neraugoties uz to, joprojām trūkst darbaspēka un prasmju, un aptuveni 80 % darba devēju šajās nozarēs ziņo par grūtībām atrast darba ņēmējus, kas kavē piekļuvi veselības aprūpes un ilgtermiņa aprūpes pakalpojumiem un to efektīvu sniegšanu, tostarp reģionos, kuros samazinās iedzīvotāju skaits. Slovēnijā jau ir zems veselības un sociālās aprūpes darbinieku īpatsvars kopējā nodarbinātībā salīdzinājumā ar ESAO vidējo rādītāju (7,8 % salīdzinājumā ar 10,9 %, 2023. gada dati), un māsu un ārstu skaits uz vienu iedzīvotāju ir mazāks nekā vidēji ES ([19]). Darba apstākļi veselības aprūpes un ilgtermiņa aprūpes nozarē ir sarežģīti pašreizējā personāla lielās darba slodzes dēļ, tostarp garāku darba stundu, maiņu un nakts darba dēļ, kas palielina fizisko un emocionālo spriedzi un biežākus slimības atvaļinājumus ([20]). Ja netiks veikti steidzami politikas pasākumi, paredzams, ka situācija pasliktināsies sabiedrības novecošanas, darbinieku pensionēšanās un aprūpes darbinieku aizplūšanas uz ārvalstīm vai citām profesijām dēļ. Lai risinātu šīs problēmas, valdība pieņēma stratēģiju, ar ko izveido visaptverošu satvaru veselības aprūpes darbaspēka stiprināšanai, attīstīšanai un ilgtermiņa ilgtspējas nodrošināšanai. Arī skolotāja profesija saskaras ar darbinieku trūkumu, galvenokārt profesijas zemā prestiža, kā arī administratīvā sloga dēļ.

(35) Ņemot vērā ciešās savstarpējās saiknes starp eurozonas dalībvalstu tautsaimniecībām un to kolektīvo devumu ekonomiskās un monetārās savienības darbībā, Padome eurozonas dalībvalstīm 2026. gadā ieteica rīkoties, tai skaitā izmantojot ANP, lai īstenotu 2026. gada ieteikumu par eurozonas ekonomikas politiku. Attiecībā uz Slovēniju 1. ieteikums palīdz īstenot pirmo, otro un trešo ieteikumu par eurozonu, 2. ieteikums palīdz īstenot ceturto ieteikumu par eurozonu, 3. ieteikums palīdz īstenot septīto, astoto un devīto ieteikumu par eurozonu, 4. ieteikums palīdz īstenot septīto ieteikumu par eurozonu un 5. ieteikums palīdz īstenot piekto ieteikumu par eurozonu.

([19]) Saskaņā ar jaunpieņemto *Eurostat* māsu definīciju (saskaņā ar ES Direktīvu 2005/36/EK par profesionālo kvalifikāciju atzīšanu) māsu blīvuma rādītāji ir ievērojami zemāki nekā rādītāji, kas iegūti, izmantojot plašāku definīciju, piemēram, to, kuru lieto ESAO veselības statistikā.

([20]) Saskaņā ar Slovēnijas Veselības apdrošināšanas institūta datiem vidējais slimības atvaļinājuma dēļ zaudēto darba dienu skaits uz vienu darbinieku 2025. gadā bija 8,6 dienas, un darba kavējumu rādītājs bija 6,97 %. Veselības ministrijas galīgais ziņojums par ilgtermiņa aprūpes profesiju veicināšanu (2024. gads) liecina, ka ilgtermiņa aprūpē 40 % darbinieku strādā vairāk nekā 41 stundu nedēļā, bet 10 % – vairāk nekā 46 stundas nedēļā.

(36) Ņemot vērā cilvēkkapitāla izšķirošo nozīmi Savienības konkurētspējas un stratēģiskās autonomijas uzlabošanā, Padome 2026. gadā ieteica dalībvalstīm rīkoties, lai steidzami risinātu savas ar cilvēkkapitālu saistītās strukturālās problēmas prasmju, izglītības un mācību jomā, kuras kavē konkurētspēju. Slovēnijai adresētie 2026. gada ieteikumi var palīdzēt īstenot Padomes ieteikumu par cilvēkkapitālu Savienībā,

AR ŠO IESAKA Slovēnijai 2026. un 2027. gadā rīkoties šādi.

1. Veikt pasākumus neto izdevumu kontrolei, lai tie atbilstu maksimālajiem pieauguma tempiem, ko Padome ieteica 2025. gada 21. janvārī, ņemot vērā novirzi, ko Komisija reģistrējusi 2025. gadā, un būtisko novirzi, ko tā prognozējusi 2026. gadam attiecībā pret ieteikto neto izdevumu maksimālo apjomu, vienlaikus izmantojot Padomes aktivizētajā valsts izņēmuma klauzulā paredzēto elastību. Palielināt kopējos aizsardzības un drošības izdevumus un gatavību, vienlaikus nodrošinot parāda ilgtspēju un izdevumu efektivitāti, kā arī pakāpeniski pielāgojot budžetu, lai uzturētu strukturāli lielākus aizsardzības izdevumus. Nodrošināt, ka pasākumi, kuru mērķis ir mazināt enerģijas cenu kāpuma ietekmi, ir pagaidu pasākumi, kas vērsti uz neaizsargātu mājsaimniecību aizsardzību vai energoietilpīgu uzņēmumu vajadzību risināšanu, saglabā stimulus taupīt enerģiju, un ka to fiskālās izmaksas ir saderīgas ar saistībām, kas paredzētas ES fiskālajā sistēmā. Līdzsvarot nodokļu ieņēmumus, lai nodrošinātu izaugsmei labvēlīgākus un ilgtspējīgākus resursus. Uzlabot publisko izdevumu efektivitāti, jo īpaši, īstenojot izdevumu pārskatīšanu lielākajās izdevumu jomās.

2. Nodrošināt saskaņā ar Atveseļošanas un noturības mehānismu īstenoto reformu un investīciju nepārtrauktību. Saglabāt īstenošanas tempu kohēzijas politikas programmās, attiecīgā gadījumā balstoties uz pārdali stratēģiskajām prioritātēm un elastības iespējām, par kurām panākta vienošanās saistībā ar kohēzijas politikas satvara vidusposma pārskatīšanu.

3. Vienkāršot regulējumu, uzlabot regulatīvos instrumentus un samazināt administratīvo slogu uzņēmumiem, t. sk. attiecībā uz konkrētiem pakalpojumiem un reglamentētām profesijām, kā arī samazināt šķēršļus pakalpojumu tirdzniecībai. Stiprināt konkurētspēju, veicinot uzņēmējdarbības dinamiku un strauji augošu uzņēmumu izveidi, uzlabojot apstākļus investīcijām pašu kapitālā, tostarp riska kapitāla investīcijām, institucionālajiem ieguldītājiem, kā arī investīcijām pētniecībā, izstrādē un inovācijā, ņemot vērā teritoriālās atšķirības pētniecībā un izstrādē un produktivitātē. Paātrināt publisko pakalpojumu digitalizāciju, tostarp, uzlabojot datu sadarbspēju un atkalizmantošanu.

4. Paātrināt atjaunīgo energoresursu un enerģijas uzkrāšanas izvēršanu, tostarp racionalizējot un paātrinot administratīvās un atļauju piešķiršanas procedūras. Sadales līmenī stiprināt elektrotīkla infrastruktūru un ieviest viedo tīklu komponentus. Papildus tam paātrināt energoefektivitātes pasākumu īstenošanu, it īpaši būvniecības nozarē. Veicināt transporta nozares elektrifikāciju un digitalizāciju un koncentrēt investīcijas uz ilgtspējīgu transportu, jo īpaši *TEN-T* dzelzceļa tīklā, un pilsētu mobilitātes un pasažieru transporta attīstību, ņemot vērā teritoriālās atšķirības. Turpināt stiprināt klimatnoturību, ekosistēmu un ūdensresursu noturību, īstenojot mērķtiecīgus klimatadaptācijas, dabas aizsardzības un vides pasākumus.

5. Novērst darbaspēka trūkumu, uzlabojot prasmju un kompetenču nodrošināšanu un apguvi, t. sk. pamatprasmes skolēnu vidū, vēl vairāk saskaņojot izglītības sistēmu ar darba tirgus vajadzībām. Paātrināt darba atļauju un kvalifikācijas atzīšanas procedūras ārvalstu darba ņēmējiem, tostarp augsti kvalificētiem darba ņēmējiem. Veicināt pieaugušo mūžizglītību, prasmju pilnveidi un pārkvalifikāciju, tostarp digitālo pamatprasmju jomā. Turpināt uzlabot ar algu nesaistītos darba apstākļus un pievilcību, it īpaši veselības aprūpes, sociālās un ilgtermiņa aprūpes un izglītības nozarē.

Briselē, 2026. gada 10. jūlijā

Padomes vārdā –

priekšsēdētājs

S. HARRIS